

פרק המוכר את הספינה

מתניתין:

במכירת הספינה, היות והם עיקר הספינה, על כן עוד שלא אמר המוכר בפירוש: אינני מוכר דברים אלו, הרי הם נכללים במכירת הספינה.

אבל לא מכר⁽¹⁾ לו מן הסתם, לא את העבדים,⁽²⁾ שיש לבעל הספינה כדי להנהיג אותה ולשמור על הסחורה שבתוכה, ולא את המרצופין [שקים גדולים שנותנים בהם את הסחורה שבספינה]⁽³⁾, ולא את האנטיקי [הסחורה שמובילים בספינה]⁽⁴⁾.

אדם המוכר את הספינה, ולא אמר במפורש מה נכלל בספינה הנמכרת, הרי מן הסתם מכר גם את התורן של הספינה, וכן מכר את הנס [המפרש] של הספינה, וכן את העוגין [עוגן], ואת כל המנהיגין אותה, את הספינה. ובגמרא מפרש מה הם "מנהיגי הספינה".

כל אלו שנזכרו, כלולים הם, מן הסתם,

העבדים נחשבים, "עצם הספינה", ועל כן, מן הסתם, אינם נמכרים עמה. ובראב"ד כתב דשאני עבדים שעומדים לכל מלאכה, ועוד שמי שירצה לרדת בספינה יוכל להשיט אותה בעצמו וכן כתב המאירי וראה שם מה שכתבו אודות המרצופים.

3. רשב"ם, וכן משמע בפירוש המשניות לרמב"ם. והרמ"ה פירש שהם שקים שבהם מעלים את הסחורה לספינה, ומורידים אותם ממנה. וראה עוד במאירי.

4. הא דנקט אנטיקי, משום סיפא נקט לה, דאי משום רישא לא איצטרך, דכיון דאשמועינן שאין המרצופין בכלל הספינה, אף שהם נשאים כל הזמן בספינה, כל שכן הסחורה עצמה, אבל סיפא קא משמע לן, דאף הסחורה שאינה עומדת להשאר בספינה, נמכרת עמה, כשאמר לו: היא וכל מה שבתוכה — תוספות.

וכן הא דנקט עבדים, מילתא דפשיטא היא, ולא נקט לה אלא משום סיפא — נמוקי יוסף.

1. כתב הרשב"א: כשם שאין העבדים, המרצופים והסחורה נכללים במכירה, כל זמן שלא אמר לו: היא וכל מה שבתוכה, כך אינם נכללים ב"מתנה" ולא ב"הקדש".

ואף על פי שמצאנו בפרק הקודם [לעיל עא א במשנה וברשב"ם] שהנותן נותן בעין יפה, וכן המקדיש, ובכלל המתנה וההקדש נכללים גם דברים שאינם בכלל המכר, מכל מקום הכא שאני, ואין עדיפות למתנה והקדש על מכירה. וטעם הדבר: כל הני דלעיל, קרקעות הם, וכל מה שהוזכר במשניות שאינם בכלל המכר, מכל מקום בטלים הם קצת אל עיקר הדבר, על כן הרי הם נכללים בהקדש ובמתנה וחלוקת אחים בירושתן, אבל הני דפירקין, מטלטלין הם, על כן אין חילוק בין מכר להקדש ומתנה. וראה מה שכתב ב"תוספות יום טוב".

2. אפילו אם העבדים בתוכה בשעת המכר, כדמשמע סיפא דמתניתין, [ויתכן, שאפילו אם היו העבדים קשורים בה, אינם בכלל המכר], ראה להלן עח ב, ואף על פי שאי אפשר להשיט את הספינה בלא שייטים, מכל מקום, אין